

prima instanță: Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău – Gh. Mîțu
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Panov, M. Anton și V. Cotorobai

Î N C H E I E R E

31 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,

Iulia Sîrcu

judecători

Dumitru Mardari și Luiza Gafton

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de Caraman Gheorghe,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Caraman Gheorghe împotriva Primarului com. Grătiești, mun. Chișinău cu privire la obligarea semnării contractului de schimb al terenurilor,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2017, prin care s-a respins apelul declarat de Caraman Gheorghe și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 22 iunie 2016

c o n s t a t ă :

La 26 mai 2015 prin intermediul oficiului poștal Caraman Gheorghe a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primarului com. Grătiești mun. Chișinău cu privire la obligarea semnării contractului de schimb a terenurilor.

În motivarea cererii de chemare în judecată Caraman Gheorghe a indicat că la 10 martie 2015 în scopul comasării mai multor terenuri ce-i aparțin cu drept de proprietate, a adresat Primăriei com. Grătiești mun. Chișinău cerere, prin care a solicitat schimbarea terenurilor cu numerele cadastrale XXXX și YYYY cu suprafața totală de 1,0829 ha, evaluate la suma de 661 190 lei ce-i aparțin cu drept de proprietate cu terenul cu numărul cadastral ZZZZ, cu suprafața 0,92 ha, evaluat la suma de 654 890 lei ce aparține administrației publice locale din Grătiești.

A indicat că prin decizia Consiliului com. Grătiești nr. 2/18 din 24 aprilie 2016 s-a admis cererea sa cu privire la schimbul terenurilor.

În urma controlului de legalitate efectuat de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, s-a constatat că decizia Consiliului com. Grătiești mun. Chișinău nr. 2/18 din 24 aprilie 2016 este legală.

A concretizat că la 15 mai 2015 a solicitat Primăriei com. Grătiești întocmirea și încheierea contractului de schimb într-un termen restrâns, însă prin răspunsul nr. 538 din 15 mai 2015 cererea sa a fost respinsă, Primarul motivând prin faptul că de la 13 mai 2015 exercită interimatul funcției, motiv din care consideră inoportună și ilegală încheierea contractului de schimb.

La 22 mai 2015 a adresat pârâtului cerere prealabilă, prin care a solicitat la fel întocmirea și semnarea contractului de schimb, însă i s-a oferit un răspuns similar celui din 15 mai 2015.

Consideră că Primăria com. Grătiești se eschivează neîntemeiat de la executarea obligațiilor cu privire la întocmirea și semnarea contractului de schimb al terenurilor, fapte prin care i se aduc atingere drepturilor sale.

Caraman Gheorghe cere obligarea Primarului com. Grătiești de a semna în numele Primăriei, în calitate de parte contractantă, contractul de schimb al terenurilor cu numerele cadastrale XXXX și YYYY cu suprafața de 1,0829 ha, evaluate la suma de 661 190 lei ce-i aparțin cu drept de proprietate cu terenul cu numărul cadastral ZZZZ cu suprafața 0,92 ha, evaluat la suma de 654 890 lei ce aparține administrației publice locale din Grătiești (f.d. 2-3, vol. I).

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 22 iunie 2016 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Caraman Gheorghe ca fiind neîntemeiată (f.d.161, 165-168, vol. I).

La 04 iulie 2016 avocatul Natalia Pavlov, împuternicită prin mandatul din 16 februarie 2016 să acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de ataca hotărârea judecătorească (f.d. 58, vol. I), a declarat în interesele lui Caraman Gheorghe apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 22 iunie 2016 (f.d. 171, vol. I), iar la 16 august 2016 apel motivat împotriva aceleiași hotărâri (f.d. 171-185, vol. I).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 27 octombrie 2016 a respins apelul declarat de avocatul Natalia Pavlov în interesele lui Caraman Gheorghe și a menținut hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 22 iunie 2016 (f.d. 24-37, vol. II).

La 30 noiembrie 2016 Caraman Gheorghe a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 octombrie 2016 (f.d. 39-48, vol. II).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 01 februarie 2017 s-a admis recursul declarat de Gheorghe Caraman, s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 27 octombrie 2016 și s-a trimis pricina la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d. 65-71, vol. II).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 15 iunie 2017 a respins apelul declarat de avocatul Natalia Pavlov în interesele lui Caraman Gheorghe și a menținut hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 22 iunie 2016 (f.d. 128-137, vol. II).

În motivarea soluțiilor instanțele de judecată au constatat că autoritatea locală a inițiat procedura de abrogare a deciziei nr. 2/18 din 24 aprilie 2015, emisă de Consiliul com. Grătiești, ținând cont că la 29 iunie 2016 Comisia activități socio-culturale, turism, culte, învățământ, drept și disciplină a Consiliului mun. Chișinău a emis aviz pozitiv pentru abrogarea acestei decizii.

Instanța de apel a mai reținut că prin încheierea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 30 decembrie 2016, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Rotari Gheorghe împotriva Consiliului com. Grătiești, s-a dispus suspendarea executării deciziei Consiliului mun. Grătiești nr. 2/18 din 24 aprilie 2015 „Cu privire la schimbarea terenurilor” până la data când hotărârea judecătorească devine irevocabilă, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Busuioc Gheorghii împotriva Consiliului com. Grătiești, la fel s-a dispus suspendarea executării deciziei

Consiliului mun. Grătiești nr. 2/18 din 24 aprilie 2015 „Cu privire la schimbarea terenurilor”.

Au mai statuat asupra faptului că pe rolul Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani se află 2 cauze inițiate de Busuioc Gheorghe și Popa Dumitru împotriva Consiliului com. Grătiești cu privire la contestarea deciziei Consiliului mun. Grătiești nr. 2/18 din 24 aprilie 2015 „Cu privire la schimbarea terenurilor”.

Instanțele de judecată au concluzionat că în condițiile în care la moment este supusă dezbaterii legalitatea deciziei Consiliului mun. Grătiești nr. 2/18 din 24 aprilie 2015 „Cu privire la schimbarea terenurilor” conform acțiunilor formulate de Busuioc Gheorghii, Popa Dumitru și actele judecătorești prin care s-a dispus suspendarea executării acestei decizii sunt obligatorii pentru toate autoritățile publice, este înlăturat dreptul pretins de Caraman Gheorghe cu privire la obligarea executării actului administrativ.

La 24 septembrie 2017 Caraman Gheorghe a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea ambelor hotărâri judecătorești și emiterea unei noi hotărâri.

În motivarea cererii de recurs Caraman Gheorghe a indicat că Curtea de Apel Chișinău în motivarea deciziei delimitează obiectul prezentei acțiuni de obiectul acțiunilor prin care a fost suspendat actul administrativ, fără a se pronunța asupra ilegalității acțiunilor Primarului com. Grătiești.

A mai indicat că odată cu adoptarea de către Consiliul com. Grătiești a deciziei nr. 2/18 din 24 aprilie 2015, a apărut și speranța sa legitimă de a deveni proprietarul terenurilor pe care urma să le primească în schimb.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 19 decembrie 2017 Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copiei respective.

Prin referința depusă la 05 ianuarie 2018 Primarul com. Grătiești mun. Chișinău a solicitat declararea recursului inadmisibil, invocând că recurentul nu a invocat în cererea de recurs nici un temei stipulat la art. 432 Codul de procedură civilă. A mai menționat că prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediu Rîșcani din 07 noiembrie 2017, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Busuioc Gheorghii, Busuioc Teodor, Popa Dumitru împotriva Consiliului com. Grătiești, intervenienți accesorii Primăria com. Grătiești, Caraman Gheorghe, s-a admis acțiunea și s-a anulat decizia Consiliului com. Grătiești, mun. Chișinău nr. 2/18 din 24 aprilie 2015 „Cu privire la schimbul de terenuri”. Recurentul solicită executarea unui act administrativ suspendat prin acte judecătorești irevocabile și anulat prin hotărâre judecătorească și care constituie obiectul de investigație în cadrul unui proces penal.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Verificând argumentele invocate de Caraman Gheorghe în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar și a referinței depuse de Primăria com. Grătiești, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 433 lit. b) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La 04 iulie 2017 Curtea de Apel Chișinău a expediat lui Caraman Gheorghe copia deciziei din 15 iunie 2017 (f.d. 138, vol. II) și având în vedere că la materialele pricinii lipsesc probe care ar confirma recepționarea copiei deciziei contestate, recursul declarat la 24 septembrie 2017 se consideră depus în interiorul termenului de 2 luni acordat de legiuitor.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În speță, recursul a fost semnat de Caraman Gheorghe, recurentul fiind partea în proces care a declanșat acțiunea civilă, astfel încât temeiul stipulat de art. 433 lit. c) Codul de procedură civilă nu are incidență.

În conformitate cu art. 433 lit. d) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

La caz, instanța de recurs relevă că nici temeiul prevăzut de art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă nu este aplicabil.

Luând în considerare cele constatate *supra*, instanța de recurs conchide că recursul nu poate fi considerat inadmisibil în baza temeiurilor enumerate de art. 433 lit. b), c) sau d) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII, Cod de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs la această etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile *Delcourt* contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și *Erfar-Avef* contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, Completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea *Trevisanato* contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul statuează că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea *Hansen* contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea *Nersesyan* contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul notează că cererea de recurs depusă de Caraman Gheorghe este întemeiată, în drept, pe temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2) lit. a) Codul de procedură civilă.

Totuși, din conținutul cererii de recurs rezultă că, în mare parte, Caraman Gheorghe a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară, asupra cărora instanța de apel și prima instanță s-au pronunțat cu suficientă putere de convingere, iar invocarea pretinselor încălcări admise de instanța de apel nu este suficient de fundamentată.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, din motivele menționate și având în vedere că instanța de apel și prima instanță au examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural și apreciind corect probele administrate au emis hotărâri legale, iar argumentele invocate de Caraman Gheorghe în cererea de recurs poartă caracter declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Caraman Gheorghe se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Iulia Sîrcu

judecători

Dumitru Mardari

Luiza Gafton